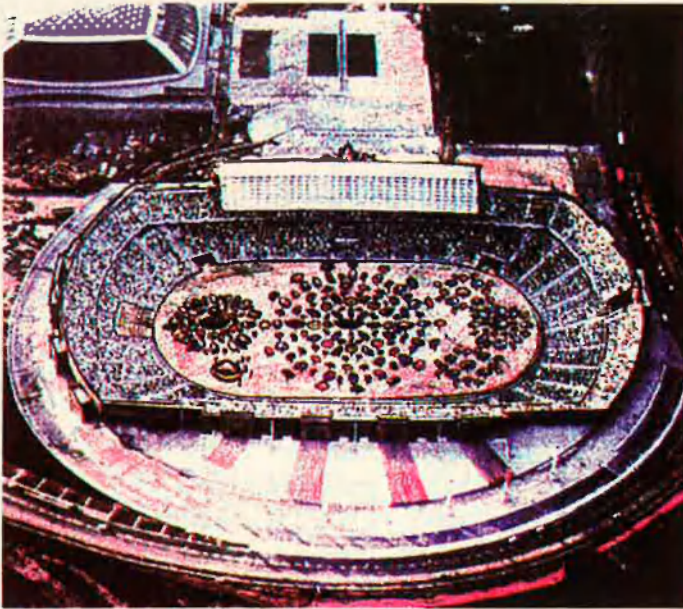

A deu dies del començament dels Jocs, s'aixeca la sospita

¿Plagi en la cerimònia inaugural?

L'espectacle de la Fura dels Baus, plat fort de la cerimònia inaugural dels Jocs, podria ser un plagi d'un dels projectes perdedors del concurs que es va convocar per a adjudicar la realització de les cerimònies. El COOB ha rebut una demanda.

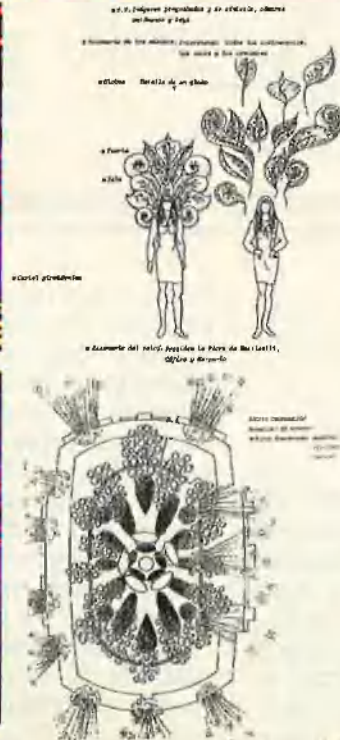
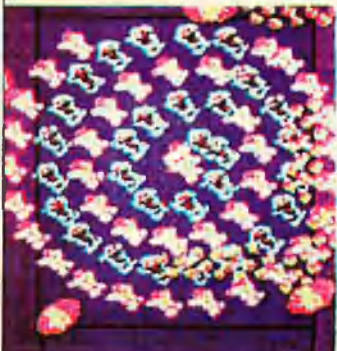
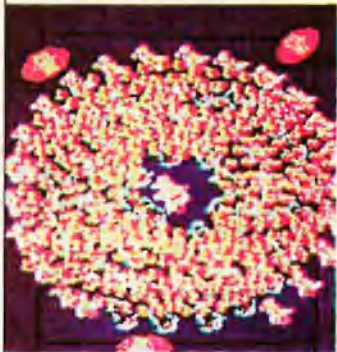
El COOB ha rebut un requeriment notarial per presumpte plagi en la cerimònia inaugural dels Jocs. El requeriment, amb data del dia 1 de juliol de 1992, és signat per l'equip que va resultar perdedor en el concurs convocat pel COOB a principi de l'any 1990 per a adjudicar la realització de les cerimònies d'inauguració i cloenda dels Jocs de Barcelona: l'empresa Imatco, SA, Marcel·lí Antúnez –director artístic del projecte perdedor– i Julià de Jòdar, que va actuar d'assessor literari i investigador icònic. En aquell concurs van ser proclamats guanyadors dos

grups (Ovideo/Bassat-Ogilvy i Sport Sponsoring) que posteriorment es van fusionar per realitzar conjuntament les cerimònies sota el nom d'Ovideo Bassat Sport, SA. En concret, la part de la cerimònia inaugural que, segons els demandants, incorre en delictes de plagi és l'espectacle *Mar Mediterrani* de la Fura dels Baus, considerat plat fort de la cerimònia.

En el requeriment presentat al COOB, que també ha estat adreçat a Ovideo Bassat Sport, els demandants afirmen que tenen la certesa que l'espectacle de la Fura dels Baus “presenta punts de coincidència amb el projecte presentat per Imatco, que de cap manera no poden ser casuals”. Els demandants basen la denúncia en les informacions publicades a EL TEMPS sobre la cerimònia inaugural, però sobretot en el coneixement del guió complet de l'espectacle *Mar Mediterrani*. Aquest guió també obra en poder de la nostra revista. Els demandants constaten en el guió de la Fura dels Baus “un eix temàtic, un nus argumental, unes situacions i uns personatges, elements de la natura i, fins i tot, objectes, que pertanyen al projecte presentat i registrat per Imatco, i que ens consta que no figuraven en els projectes guanyadors”.

El requeriment notarial específica que els drets de propietat intel·lectual del projecte perdedor corresponen ínte-

Reproducció gràfica de quatre moments del projecte suposadament plagiat.

ARXIU

Sí, sí, sí, sí, sí...

■ exhaustiu estudi comparatiu, que segons els demandants demostra el plagi realitzat sobre el projecte inicial d'Imatco, es tanca amb un promptuari o balanç en forma de preguntes sobre el guió de la Fura a què cal contestar "sí" o "no". Són aquestes:

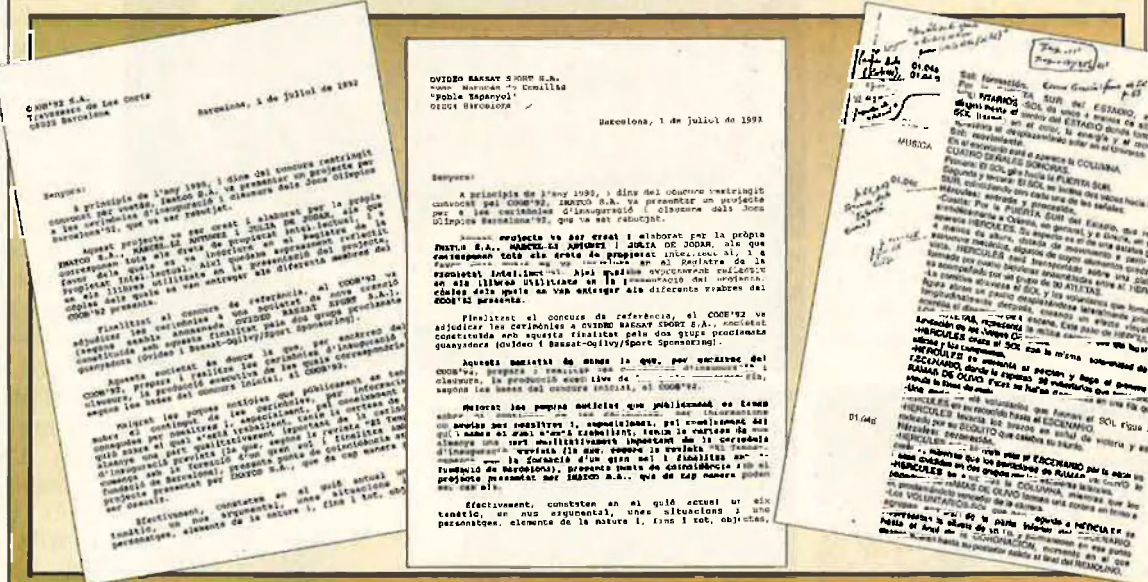
- ¿Hi surt la formació d'un Sol?
- Sí.
- ¿Hi ha un heroi que supera una prova?
- Sí.
- ¿Hi ha la formació d'un mar?
- Sí.
- ¿Hi apareix una nau o unes naus amb tripulació formada per aventurers o guerrers?
- Sí.
- ¿També figuren, en la nau o les naus

- que apareixen, poetes i filòsofs?
- Sí.
- ¿Té lloc una navegació marítima o periple?
- Sí.
- ¿Hi surt el vent?
- Sí.
- ¿Hi apareixen uns monstres marins?
- Sí.
- ¿Hi surt un toro?
- Sí.
- ¿Hi surten meduses i harpies?
- Sí.
- ¿La nau es veu afectada (naufregi, trencament) per la tempesta?
- Sí.
- ¿Naufraguen o cauen a l'aigua alguns mariners?
- Sí.

- ¿Hi ha una ajuda dels déus representada pel sol?
- Sí.
- ¿Hi ha una celebració final dels qui arriben a port?
- Sí.
- ¿En la celebració final hi ha una construcció arquitectònica commemorativa?
- Sí.
- Segons els demandants, aquestes respostes positives permeten de definir el nivell d'identitat entre el seu projecte i el guió de la Fura dels Baus. Això constituiria un delictes de plagi, sempre segons els demandants, ja que el seu projecte figura inscrit al Registre de la Propietat Intel·lectual.

E. V.

grament a Marcel·lí Antúnez i Julià de Jòdar. Així consta en el Registre de la Propietat Intel·lectual amb data de 22 de març de 1990. La propietat intel·lectual també consta als llibres del projecte presentats al COOB amb motiu del concurs. Ni el COOB ni Ovideo Bassat Sport no s'han pronunciat sobre la denúncia de plagi fins al moment de tancar aquesta edició d'EL TEMPS. Aquesta revista ha intentat infructuosament que algun responsable de les cerimònies fes algun tipus de declaracions.

Fotocòpia dels requeriments notarials presentats i del guió de l'espectacle de la Fura dels Baus a la cerimònia inaugural.

ARXIU

LA PAELLA DE MARISCAL

Al concurs convocat pel COOB, s'hi van presentar cinc ofertes de producció. Després d'estudiar-les, els responsables olímpics en van desestimar dues: la presentada per Cobertura 92, ja que es tractava d'un projecte inviable des del punt de vista tecnològic i que implicava, segons Josep Miquel Abad, "un risc no recomanable"; i la presentada per Imatco,

Marcel·lí Antúnez i Julià de Jòdar. La proposta d'Antúnez —ex-director de la Fura dels Baus— i de Jòdar consistia en l'escenificació d'una òpera amb profusió d'elements mitològics que representés els diversos estats de la humanitat en quatre actes. El COOB va creure que aquest projecte, molt avantgardista i musical, no s'ajustava als requeriments sol·licitats, però per la seva qualitat artística el va recomanar per a l'Olimpiada Cultural.

Després de descartar una tercera proposta —la de Creative Entertainment Group—, el COOB va instar els dos projectes restants a fusionar les seves pro-

postes i a constituir una empresa que realitzés les cerimònies dels Jocs sobre la base dels dos projectes: d'una banda, el d'Ovideo-Bigas Luna, l'oferta que en el seu moment es va considerar més moderna, i que incloïa una gran paella dissenyada per Xavier Mariscal i formada per persones disfressades d'ingredients com a part la cerimònia d'obertura; d'una altra, la proposta de Bassat-Sport Sponsoring, que incorporava la proposta conceptualment més clàssica —en un principi proposaven Luis Cobos com a compositor de la música de les dues cerimònies. La fusió va representar la desaparició de parts substantives de tots dos projectes,

Lluís Bassat, president d'Ovideo Bassat Sport.

JORDI MORERA

port i funden la ciutat de Barcelona en tribut als déus que els han ajudats. L'espectacle clou amb la col·laboració dels espectadors de l'Estadi, que mostren, tots a la vegada, uns panells de 45x45 centímetres per formar un mosaic gaudinià. El guió de la Fura aporta una novetat al publicat per EL TEMPS fa unes setmanes: les figures formades per l'acció dels espectadors seran l'estàtua de Colom, les torres de la Sagrada Família i la torre de Telecomunicacions de Collserola.

Aquesta estructura narrativa és equivalent, segons fonts dels demandants, a la del projecte d'Antúnez i de Jòdar que va resultar perdedor en el seu moment. El projecte de cerimònia elaborat per Imatco començava també amb una escena de la creació, en aquest cas la formació dels cercles de la vida (vegeu els dibuixos); continuava amb la presència de dos herois que superaven una prova, en aquest

Manel Huerga, director artístic de les cerimònies.

JORDI MORERA

cas Hèrcules i Teseu enfrontant-se al toro de Creta i al Minotaure, respectivament; el perill dels homes era representat per un gran diluvi i un arriscat periple; la derrota inicial dels homes es produïa a causa d'un torrent, una tempesta, la destrossa de les naus i el naufragi dels tripulants; l'ajuda divina arribava en forma d'arc de Sant Martí i un carro del sol; i, finalment, el triomf dels homes s'escenificava amb la construcció i reunió de portes representatives de les grans cultures universals entorn de les quals es reu-

nien tots els pobles del món.

A banda les analogies en el nus argumental, els demandants han constatat un important nombre de situacions que gairebé es repeteixen en tots dos espectacles. Algunes d'elles són: formes marines que avancen en tropell, com si fos una inundació; un laberint en forma d'espiral circular; un mal averany (en un cas el diluvi, en un altre un núvol negre) deixa pas al periple dels homes; les naus, a la deriva, són fetes a trossos i els passatgers naufraguen; aparició de monstres marins; el sol presideix l'ajuda divina.

Quant a les similituds referents a personatges, elements mitològics, elements naturals i objectes, els demandants constaten fins a dotze analogies: l'aparició d'Hèrcules; navegants dividits en guerrers i savis; toro de Creta; meduses i harpies; raig de sol; arbre amb foc-flama (Imatco)/far amb llum-flama (Fura); mar Mediterrània; naus que es parteixen; vent; diluvi (Imatco)/núvol negre (Fura); tempesta; portes (Imatco)/Temple (Fura).

Finalment, els demandants remarquen que la major part dels continguts que pertanyen al Projecte d'Imatco i que apareixen també al guió de la Fura dels Baus són dels actes segon i tercer del Projecte, la durada dels quals era d'una mitjana de 21 minuts, només dos minuts més que la durada prevista de l'espectacle *Mar Mediterrani* de la Fura.

Aquest estudi comparatiu realitzat pels demandants és la prova principal en què es basa el requeriment notarial presentat el dia 1 de juliol per Imatco, Antúnez i de Jòdar. El requeriment marcava el dia 7 de juliol com a data límit per a una resposta del COOB, resposta que el dia 9 encara no s'havia fet. Davant d'això, els demandants preparen aquests dies una demanda judicial reclamant al COOB que reconegui els drets intel·lectuals dels autors del projecte. Els demandants haurien descartat, doncs, l'exigència de suspensió cautelar de part de la cerimònia inaugural com reclamaven en el primer requeriment notarial. Durant aquesta setmana fonts dels demandants esperen que es produiran contactes entre els advocats de totes dues parts per mirar d'arribar a un acord satisfactori per a les dues bandes, tant des del punt de vista econòmic —hi pot haver molts milions en joc— com de reconeixement de la propietat intel·lectual. Un acord que es fa esperar, però que podria servir per a no llevar ni mica de lluentor a la cerimònia inaugural dels Jocs. Si no plou, és clar.

Eduard Voltas

entre elles la paella de Mariscal. Bigas Luna també va desaparèixer.

Els responsables de les cerimònies van encarregar llavors a la Fura dels Baus la realització d'un espectacle per a l'acte inaugural del dia 25 de juliol. Després de desestimar un primer projecte, segons sembla per "etnocèntric", la Fura va començar a treballar sobre el que ha resultat ser l'espectacle definitiu, anomenat *Mar Mediterrani* i que vol representar la fundació de la ciutat de Barcelona. Segons el guió a què ha tingut accés EL TEMPS, el nus argumental de l'espectacle és una successió d'elements simbòlics: **la creació**, representada per la formació d'un sol "basat en el color, l'energia i el moviment que representa el desplaçament solar en l'Univers"; **la presència d'un heroi** —Hèrcules— que supera una prova, en concret una cursa a través del sol de la creació que el portarà a la "coronació" triomfal dalt de l'escenari de l'Estadi Olímpic; **la formació de la mar mediterrània** i l'aparició d'un vaixell que navegarà per la mar acabada de formar; **l'aventura i el perill dels homes**, quan el vaixell emprèn la navegació pel laberint marí; una derrota inicial, per l'acció de remolins, tempestes, monstres marins que ataquen el vaixell, la partició del vaixell en tres parts i la caiguda de mariners a mar; **una ajuda divina**, representada per un raig de sol mentre el vaixell es recompon i els tripulants posen ordre a coberta; i, finalment, **el triomf dels homes**, que arriben a bon